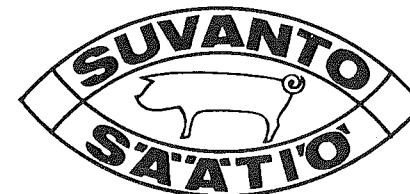

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 8 1985
JOULUKUU

Sakkolan kirkko

Hiljaisuuden mietteitä

Ajan kiertokulussa olemme jälleen tulleet vuoden aikaan, jolloin kristillinen maailma valmistautuu juhlimaan joulua, Vapahtajamme maailmaan syntymisen muistojuhlaa. Joulua sen suuren merkityksen vuoksi pidämme vuoden suurimpana juhlanä, josta sanontatapakin sanoo: "Joulu juhlista jaloin." Ulkonaisesti, että henkisesti joululla on erikoinen tenhovoima ihmisten mieliin. Joka vuosi se aina on yhtä tervetullut ja joulun aikana tuntuu kuin ihmiset olisivat herkempiä, myötämielisimpiä ja hyväätahtoisimpia kuin muina vuoden aikoina.

Joulua juhlimme jokainen omalla tavallamme ja yleisesti joulua pidetään suurena ilon juhlanä. Joulu on muistojuhla yksi suurimmasta tapahtumasta, mitä maailman ihmiskunnalle milloinkaan on tapahtunut. — Ihmiskunnalle on annettu suuri lahja taivaasta, jonka tärkeyttä, suuruutta tavallisina ihmisinä emme täydellisesti pysty tajuamaan ja josta raamatussa niin majesteetillisesti sanotaan, Joh. 3:16 Korkeuksien Korkeuksista meille käsittämättömän Suuruus syntyi ihmislapsena maailmaan. Tästä tapahtumasta taivaan enkelit riemuitsivat ja maailman avaruuksissa hengen riemua täyttämät äänet lauloivat: "Teille maan ihmisille on tänään syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus Herra. Kunnia Jumalalle Korkeuksissa,

maassa rauha ja hyvä tahto ihmisten kesken."

Nyt oli alkanut uusi ajanjakso, uusi aika maailmassa, josta sanotaan: "Totuus puhkesi maasta ja Vanhurskaus katseli taivaasta." Uusi tie, uskon tie on avautunut. Kun uskossa otamme vastaan Vapahtajamme ja täytämme Hänen tahtoansa, syntyy Kristus meissä. Kyllä vielä vanha "lain" tiekin on voimassa, mutta uusi tie Kristuksen ohjaamana ja opettamana Hänen hengensä mukaisesti vie meidät perille siihen täydellisyyteen, jonka takana on taivaan valtakunta. Suuresta rakkaudesta ihmisille, Jumala lähetti Poikansa maailmaan, josta sanotaan: "Hän ottaa pois maailman synnit" ja tässä paljastuukin esille elämän suurin ja syvin salaisuus ja tämä salaisuus on: "Armo, laupeus ja rakkaus." Jeesus itse aina rakasti. Jeesuksen Kristuksen rakkauden kautta, Jumala on astunut jokaisen ihmisen sieluun ja täten jokainen ihminen voi löytää Jumalan itsessään. Jeesus itse sanoi: "Missä kaksi tai kolme minun nimessäni kokoontuu, siellä olen minä. Minä olen teidän kanssanne maailman loppuun asti." Miten suuria lupauksia onkaan meille tänä aikana annettu. Vapahtajamme cosmillisenä Kristuksena on aina meidän luonamme, milloin vain sydämemme, henkemme maailmat Hänelle avaamme.

Nyt näin joulun tunnelmasta herikistyneinä joudumme ajattelemaan, kuinka syvästi ihmiskunta on ottanut vastaan suuren Vapahtajamme, Mestariimme, rauhan Ruhtinaamme opetuksia, sitäkin suuremmalla huomiolla, kun jatkuvasti näemme, kuulemme ja luemme yleisestä rauhattomuudesta, mellakoista ja sodista. Jeesus sanoo: "Autuaita ovat rauhan tekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman." Voimme kyllä huomioda, että paljon yritetään tehdä rauhan työtä maailmassa, mutta vain osaksi siinä työssä ollaan onnistuttu. Joskus tulee epäilyksiä mieleen, että voiko yleismaailmallista maailman rauhaa koskaan toteuttaa?

Ottaen huomioon suuren Mestariimme opetuksia, ajattelevalla ihmiselle on selviönä havaittavissa, että pysyväistä rauhaa maailmassa ei voida saavuttaa sodilla, ei väkivallalla, ei neuvotteluilla, joiden pyyteinä ovat voimakkaamman oman edun tavoittelut. Rauhaa ei saada, ennenkuin yleensä lakataan tekemästä pahaa, ennenkuin yksilöiden sisäinen maailma ja mielet ovat rauhoitetut. Yksilöiden ja kansakuntien rauha löytyy vain Kristuksessa. Tätä totuutta ovat suuret profeetat, Jumalan miehet kautta maailman aikojen ihmisille opettaneet.

Ottakaamme jokainen rauhan Mestariimme henki vastaan tänä jouluna ja jokaisena päivänä sen jälkeenkin. Kasvakaamme Kristuksen tuntemisessa ja mielen rauhasa.

L.A.

Elämän taisteluissa tulee vastoin käymisiä, mikä tekee monen ihmisen araksi ja levottomaksi. Mutta ei Jumala meitä jätä, kun Häneen turvaamme. Jokaiselle riittää omat ilonsa ja surunsa. Kiitän Herraa, että Hän tietää ne jo etukäteen ja on valmis auttamaan, kuka vain Hänen apuansa pyytää.

Me vanhenemme vuosi vuodelta,

Elämän haasteita

— Heittäkää kaikki murheenne Hänen päällensä sillä Hän pitää teistä huolen.

Me tunnemme aina täällä maanpäällä itsemme vieraaksi ja muuka-

laiseksi. Ei meidän oikea kotimme ole täällä.

Onhan meillä Jumalan sana, joka on kuin kartta, joka näyttää selvän tien oikeaan Isänmaahan.

Lapsuuteni joulut

Olen jouluaajan lapsi ja ehkä siitä syystä joulut ovat jääneet lapsuudesta erikoisesti mieleen. Ensimmäiseksi muistan nuo kultaiset joulut, jolloin vielä uskoin joulupukkiin ja ihmettelin kuinka neljä joulupukkiakin kävi jouluaattona laulamassa je leikkimässä... Isossa kylässä oli paljon nuorisoa ja he halusivat tuottaa iloa naapureillekin, vaikka ei oltu joulupukiksi pyydettykään.

Sehän oli sitten pettymys, kun vanhin veli joskus joulun jälkeen sanoi, ettei joulupukkia ole olemassakaan. Uskottavahan tämä oli — mutta silloin tuli halu tehdä jotain joululahjoja nuoremmille sisarusille.

Eräs jouluyö on jäänyt mieleeni kauniina kuutamoyönä. — Kuu loisti kirkkaana jouluyön taivaalla

mutta sielu säilyy nuorena. Kuminkin sielumme täytyy saada alati uutta voimaa, ja sitähan Herra antaa, jos me vain nöyrinä pyydämme. Jumalan rauha on kuin ehtymättömän virta, se käy yli kaiken ymmärryksen.

Raskainakin aikoina Hän on meille turvakallio ja suojaa meitä siivillään, kuin kana-emo poikasiaan.

Aikaa on siitä kulunut kun tunte mattomaan tulevaisuuteemme tähyillen lauloimme: "Syysmyrskyt ja talvikin saapuva on, vaan meillä on keväämmä kiihtumaton..."

Myrskyt tulivat ja luulimme niiden kuohuuhinsa hukuttavan, vaan ne kestettiin. Olihan Vapahtaja turvanamme.

Ajan myrskyt monen meidän karjalaistenkin elämässä lienee tyyntymässä. Onhan vuosien saatto jo monen hiukset hopeoinut. Päivämme ovat hiljaista odotusta ja

ja antoi erikoisen kiillon joulukuusen koristeille...

Meillä oli aina kaunis joulukuusi, Emil-setä sen toi metsästä, katseli joka puolelta ja usein laittoi oksankin jos oli epätasainen oksistaan.

Koristelussa me lapsetkin saatiin olla mukana, ja joka jouluksi setä kuuseen jotain uutta osti, viimeinen oli soiva kello, ja se olikin jotain se!

Muistan joulun jolloin koko joululoman ajan sairastin ja sitten — todistuksen maantietonumero laski, silloin oli koko joululoma pilalla.

Meillä oli hyvät opettajat koulussa ja nämä kuusijuhlat oli se joka joulun aloitti. "Soihdut sammuu, kaikki väki nukkuu..." Muistatko Haparaisten entiset koululaiset tämän leikin? Opettajat olivat tehneet kynttilälyhdyt tähän leikkiin ja

menneitten muistelemista. Ei meistä elämän taisteluissa uskonsankareita ole tullut, Armonkerjäläisiä olemme. Täytyy sanoa kuin virrentekijä: "On tekemättä vielä mun parannukseni ja aivan alussaan on kotimatkan." Täytyy ajatella, että ainoa mikä on varma edessä olevasta elämänmatkastamme, on kuolema.

On täällä usein kanteleet pajuissa murheen riippuneet ja juosseet kyyneleemme, Vaan isänmaassa uudessa Siionin kirkkaudessa taas soivat kanteleemme.

Joulukin pian lähestyy. Muistuu mieleen kuinka sota-ajan joulua vietettiin pelon ja kaamoksen keskellä, eniten me karjalaiset. Ja kuinka moneen kotiin tuli rintamalta kuolinsanoma, niinkuin tämän kirjoittajallekin. Kiitetään Jumalaa, että on saatu olla rauhassa vaapaassa Suomessa!

Jenny Ylikoski os Hartin

ne kädessä me hiivimme luokkaan ja sieltä pois.

Tuli vuosi 1939. Sitä joulua ei aikoonut tullakaan. Kun kotoa lähdimme, niin isä vei meidät lapset Sakkolan asemalle ja lähti takaisin kotiin. Oli määrä hoitaa karja pois ja sitten vasta lähteä, mutta toisinhän siinä kävi.

Me lapset jäimme junasta Savonlinnassa ja meidät vietiin Sulkavalle. Äiti ja isä kun pääsivät monien vaikeuksien jälkeen lähtemään, niin he tulivat Urjalaan.

Siellä rupesivat evakoimistoitimesta hakemaan perhettään. "Ei ole," sanottiin ja näin myös kaikissa naapuripitäjissäkin, mutta sitten joku virkailijoista tiesi, että sakkolalaisia jäi Savonlinnan lähelle Kalislahteen.

Sinnehän me jäimme. Kotikylästäni oli muutama perhe ja olihan meitä useammastakin kylästä.

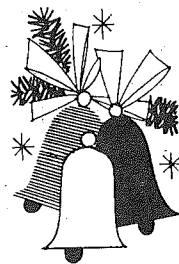
Sieltä isä lähti perhettään hakemaan ja löytyihän he, kuusi lasta 6—17 vuoden väliltä ikävuosiltaan.

Jouluaaton aattoiltana saavuimme Urjalaan ja majoituspaikkamme olikin ihan Asemakylässä. Jouluvalmisteluja ei paljon ollut, mutta aattoiltana olimme jouluaterialla Visan talon isossa salissa.

Talonemännän hyväntahtoisin kysymyksiin matkastamme ja siitä mitä saimme mukaamme, isä sanoi: "Kaikki on tallella, kun lapset löytyi!"

Näin alkoi ensimmäinen sotajoulumme.

E.L.

Jouluna 1984

Lähellä on
Joulu meitä!
— Vaikka käymme
eri teitä,
aatos sama
mieleen saa:
Kaipuu kohti
Karjalaa.

Emme siitä
eroon pääse.
Ikuisesti
mieleen jää se:
Synnyinseutu
siellä on,
rantamilla
Suvannon.

Joulun aikaan
sinne vievät,
meitä muistot
vanhaa tietä.
— Tutut, rakkaat
maisemat,
siellä yhä
elävät.

Elsa Tuokko

Rajan joulu

Muisteloissa joulu rajan,
synnyinjuhla Vapahtajan.

Moni joulu siellä, tuolla.
Porkkalassa, Lapin puolla.

Joskus joulu lunta vailla.
Lumihanget Lapin mailla.

Joulupukki käydä muisti.
Reki liukui, pulkka luisti.

Kukkakori, lahjat tuotiin.
Vartiolla kahvit juotiin.

Kuuma löyly joulusaunan
sympolisoi joulurauhan.

— Muisteluihin joulu rajan,
saapuu takaa menneen ajan.

Elsa Tuokko

Joulutunnelma

Kuinka nopeasti vuosi vierähtää.
Taas joulu lähestyy.
Sen tunnelmaa
saamme taas odottaa.

Joskus se lienee
kovin vaikeaa.
Lapsuusjoulut ovat kaukana.
Nykyisyys on liian tuskaisaa.
Niin paljon on epätoivoa,
surua ja ilon kuolemaa.
Joulukuusi, joulukukka,
joulupalot, paraatit,
joulukadut, lahjat, juhlat
tarvitaan kohottamaan tunnelmaa.

Liekö tuo kaikki oikeaa
jos sydän yhä tyhjäksi jää.
Rauhantunne järjöttää,
vapisee, vaikertaa.
Ehkä ihme vielä tapahtuu
ja joulun tosi-ilo valloittaa,
valaisee, lohduttaa.
Löytää ihminen toisen ihmisen
rakastaen — ei vihaten.

Klaudia

Lapsuuteni kirkkomatkat

Kun me olimme pieniä ja isäni eli vielä, niin meidän teki mieli kirkkoon. Eihän se matka niin kovin pitkä ollut, vain 8 km, mutta kun ei niitä pukimia ollut niin hyviä sen maailman aikaan, niin ei ollut puhettakaan, että talvella olisi päässyt kirkkoon. Aina kun me pyysimme isältä, että veisi meitä kirkkoon niin isäni vastasi: — Kun poro pöllyää niin sitten pääsette. Ja niin se sitten tapahtui aina juhannuksen aikaan kun siihen oli ne ”porotiet”. Ja onhan niitä vieläkin, tästä meiltäkin Väärinmajasta kun lähtee Korkeakoskelle niin on porotietä koko

matkan. Niin me sitten päästiin kirkkoon ”kun poro pöllysi” ja muistan sen ihan hyvin kun silloin oli vielä se vanhakirkko Raudussa, joka vapaussodan aikana paloi.

Minusta oli ihmeellistä kun mentiin penkkiin istumaan, niin sai vetää siihen penkinpään sellaisen pienen portin. Minä en ole nähnyt tänä maailman aikana missään selasta kirkkoa. Telkkarista olen nähnyt, että Helsingissä on samanlaiset, mutta en muista mikä kirkko se on, mutta muualla maalla en ole nähnyt yhtään samanlaista kirkkoa kuin Raudun vanha kirkko oli.

Kun kirkko paloi, niin sen jälkeen olikin pitkään kirkonmenot Pitäjätuvassa. Tänne tulimme isommiksi niin sitten käveltiin naapurin lapsien kanssa sakiltaan ja kengät otettiin käteen jotka laitettiin jalkaan vasta kun olimme lähellä kirkkoa. Siinä Pitäjätupa kirkossa käytiin siihen aikaan kun Vihtori Heinikainen oli pappina. Kyllä hän oli hyvä pappi, mutta hän halusi pois Raudusta kun oli pastorin vakanssilla. Hän haki Valkjärvelle ja pääsi sinne kirkkoherraksi.

Tämän jälkeen tuli Rautuun pappiksi Paavo Salo ja hän oli sotaan asti Raudussa ja oli vielä välirauhan ajanakin seurakunnan palveluksessa.

Siellä vanhassa kirkossa kun isä

Armas Maasalo — matinea

Professori Armas Maasalon syntymän 100-vuotisjuhlaa vietettiin *Vokki-Virkissä* 26. 10. 85. Tilaisuus oli kokonaan omistettu hänen musiikilleen ja elämäntyönsä esittelylle.

Dir. mus. Eila Nuorivaara soitti

aluksi pianokappaleen Houkutus. ”Äskenen, kaunis kappale on hyvin merkittävä, sillä Armas Maasalo sävelsi sen nuorena rakastuttuaan Ester Riitta Weissenbergiin, tulevaan puolisoonsa”, aloitti opetusneuvos Antti Henttonen selostuk-

sensa ja jatkoi: ”Sakkolan kaunis luonto Suvanto-järvineen on ilmeisesti antanut suotuisan kasvuympäristön lapsilleen ja nuorille ihmisilleen, koska sieltä on lähtöisin monia kulttuurihenkilöitä. Yksi heistä on Armas Maasalo, joka on ollut kirkkomusiikkimme huomattavimpia edustajia, ensimmäinen vertaisensa joukossa.

Hän syntyi kanttori Israel Masalinin (myöhemmin Maasalo) poikana Rautavaarassa. Hänen jälkeensä syntyivät tyttäret, Vieno v. 1887 ja Tyyne v. 1889 sekä pojat, Usko v. 1893 ja Eero, joka kuoli aivan pienenä. Perhe muutti Rautavaarasta v. 1893 Kurkijoelle ja sieltä Artjärven kautta 3. 5. 1899 Sakkolaan, josta tuli heidän pitkäaikaisempi kotiseutunsa.

Armas Maasalo valmistui filosofian kandidaatiksi v. 1911 ja toimi Helsingin normaalilyseon musiikinopettajana vv. 1916—52, Johanneksen kirkon urkurina vv. 1926—58, Helsingin kirkkomusiikkiopiston johtajana vv. 1923—51 ja Sibelius-akatemian kirkkomusiikkiosaston johtajana 1951—55. Lisäksi hän johti Kansalliskuoroa vv. 1915—49 ja oli laulujuhlien yleisjohtajana. Virsikirjakomitean jäsen hän oli v. 1928 ja koraalikomitean jäsen v. 1938, Suomen kirkkokuoroliiton ja Suomen kanttori-urkuriliiton puheenjohtaja. Professorin arvon hän sai v. 1947. — Armas Maasalon meriittilista on pitkä, ja voi vain ihmetellä, koska hän ehti säveltää. Hänen kauttaaltaan hengellistä musiikkia sisältävästä sävellystyöstään mainittakoon: Jouluatorio (1945), urkukappaleita sekä kuoro- ja yksinlauluja, joista tunnetuimpia ovat mm. Joulunkellot, oi Jeesus, lohdutukseni, Tule kanssani, Herra Jeesus, Tuhansin kielin, Tuutulaulu. Laadullisen poikkeuksen tekee

Tytär Marjatta Maasalo-Almqvist ja Antti Henttonen.

meitä käytti, niin oli pappina Aatami Järveläinen. Muistan hänet hyvin, kun hän kävi kotonani kastamassa siskoja ja veljiä.

Muistan tapauksen kun Järveläinen tuli kotiin lasta kastamaan, niin ei saanut mistään vehnäjuohja, niin äitini paistoi mannaryynistä pullaa, että sai jotain papin eteen kahvin kanssa. Se oli se vapaussodan jälkeinen aika, kun ei ollut kunnolla leipääkään kaikille. Meillä oli silloin oikeaa leipää, en ole vielä sitä päivää nähnyt, että ei olisi leipää, sillä isäni oli touhumies ja sai kaikkea mitä halusi.

Siihen aikaan kun Järveläinen kävi kastamassa lapsen, oli sellainen tapa, että lapsen äiti ei saanut mennä mihinkään yleiseen paikkaan. Hän oli syntinen. Vasta kun pappi siunasi äidin, niin sitten sai mennä. Sitä sanottiin kirkottelemi-

seksi ja taisi olla vielä se tapa Salonkin aikana.

Salo kävi meillä monta kertaa veljeni lapsia kastamassa. Kun tulin siihen ikään, että menin rippikouluun, niin Salo oli silloin pappina ja oli rakennettu uusi kivikirkko. Olimme toiseksi ripillä uudessa kirkossa, mutta rippikoulusalissa olimme ensimmäiset rippikoululaiset. Me olimme ripillä Palmusunnuntaina.

Sen lauantaipäivän olimme jo kaikki rippilapset kirkolla, pojat sekä tytöt, meitä oli silloin paljon kirkossa yhdessä. Kun oli virpolauantai, niin tietysti virvottiin, että pajun oksat heiluivat taajaan.

Lienee alkanut jokin rippikoulun kirkonmenoharjoitus koska me kaikki olimme sinne kokoontuneet saman aikaisesti.

Maire Salmela

Oopperalaulajatar Aino Elenius ja johtaja Mirko Urbano (Ainon mies italialainen) sekä opetusneuvos Antti Henttonen.

Suksimiehen laulu, joka on kaiketi syntynyt oman talvisen mieliharrastuksen tuloksena. Hänen koko säveltäjänsä on herkkäsävyistä, viehättävän lyyristä", mainitsi Antti Henttonen lopuksi.

Laulajatar *Terttu Lindroos* esitti dir.mus. Eila Nuorivaaran säestämänä ihanat Tuhansin kielin ja Tuutulaulun.

Sävelten vaiettua opetusneuvos Henttonen haastatteli professori Armas Maasalon tytärtä, rouva *Marjatta Almqvistia*, joka oli kut-

suvieraana, miehensä maisteri *Tors-ten Almqvistin* kanssa. Tytär kertoi mm., että hänen isänsä oli säveltänyt Tuutulaulun Tulenheimon tytärille. Virsi Tule kanssani, Herra Jeesus oli heidän perheensä iltaharjauksena. Isä oli lämmin ja sydämeellinen ihminen, mutta hän ei ehtinyt työkiireittensä takia paljonkaan seurustelemaan lastensa kanssa paitsi kesällä, jolloin koko perhe vietti vapaa-ajat yhdessä. Äiti oli heille läheisempi lapsena ollessa, isään he ovat saaneet syvällisem-

män kosketuksen myöhemmin jäljelle jääneen päiväkirjan ja kirjeenvaihdon kautta. Armas Maasalo oli pitänyt päiväkirjaa noin 20-vuotiaana, mutta ei enää vanhempana.

Antti Henttosen tiedusteltua ketä kulttuurihenkilöitä tytär muisti vierailleen heidän lapsuudenkodissaan, Marjatta Almqvist mainitsi nimet: Sulo Saarits, Tauno Äikää, Toivo Haapanen y.m. Äiti oli ulospäinkääntynyt ja piti vieraista. Hänkin oli musikaalinen ja oli kuullut Kansalliskuoroa, jossa hän aikanaan tapasi tulevan miehensä. Isän harrastuksista Marjatta Almqvist mainitsi e.m. hiihdon lisäksi kalastelun kesällä.

Tilaisuuteen oli kutsuttu myös kaksi entistä Sakkolan kirkkoheran tytärtä, oopperalaulajatar *Aino Elenius* miehensä, johtaja *Mirka Urbanon* kanssa sekä kotitalousopettaja *Karin Liesmaa*, o.s. *Sonny*, jotka molemmat kertoivat omia muistelmiaan Sakkolan ajasta ja Maasalon perheestä.

Käsityöneuvos *Tyyne-Kerttu Virkki* esitti muutamia välähdyksiä Sakkolan pitäjän 150-vuotisjuhlista, jossa professori Armas Maasalo ja oopperalaulajatar Aino Elenius konsertoivat.

Mielenkiintoisen matinean juontajana toimi opetusneuvos Henttonen mukaansa tempaavasti.

Aili Tuhkanen

Joulu Niitselyksen rajavartioasemalla Lapissa

Oman tunnelmansa ja värinsä joulunviettoon on antanut se ympäristö, missä joulunvietto milloinkin on tapahtunut.

Erään erikoisimmista jouluista olen viettänyt Lapin rajavartioston alueella Sallan pitäjässä olevalla Niitselyksen rajavartioasemalla. Toimin siellä kuusikymmenluvun alkupuolella vartioaseman emäntänä.

Karjalaisessa rajamaisemassa kasvaneena sinne joutumiseni oli kuin magneetin vetäisy rajaseudulta toiselle. — Tosin sitä ennen olin 50-luvun alussa jättänyt turvallisen valtion toimen Etelä-Pohjanmaan pitäjässä ja myöhemmin vaihdoin vapaan "poikamiestyön" elämän rajavartiomiehen kihloihin.

Niitselyksen vartioasema sijaitsi itärajan tuntumassa erämaassa Niitselyjärven rannalla. Hautajärven kylästä, läheisimmältä maantieltä, sinne oli matkaa 15 kilometriä. — Joulu, juhlista jaloja saapui sinnekin ja vartioasemalla aloitettiin jouluvalmistelut hyvissä ajoin.

Jouluvalmisteluihin kuului olennaisena osana hirvenkaato läheiseltä saloseudulta. Kun hirvenlihat oli saatu varastoon, suoritin minä var-

tioaseman emäntänä niiden loppukäsittelyn. Hyviä paisteja ja murekeita niistä syntyikin. Oman hankaluutensa työnteossa aiheutti se, ettei vartioasemalla ollut sähköä, vaan kaikki kypsenäyntyö oli suoritettava puun antaman lämmön turvin.

Myöskin muuta vaikeutta Niitselyksen vartioaseman jouluvarusteissa oli. — Maito talouteen oli haettava noin seitsemän kilometrin päästä Hautajärven kylän kaupasta. Lumen tukkimalla metsätiellä vartioaseman Kirre-hevonen oli hyvä apu kuljetuksissa, tosin kova pakkanen hidastutti usein sen kulunopeutta.

Vartioaseman jouluvarusteluissa oli otettava huomioon myös lapset, joita Niitselyksessä oli kolme. — Kaikki he olivat siinä iässä joille joulupukin tulo oli suuri tapahtuma. Omat lapsemme, Tapani ja Matti, kuuluivat silloin tähän ryhmään.

Lapin kaamos oli pimeä ja joulupukki oli helppo tilata näissä maiseissa. Joulukuuset olivat lähellä, mutta lahjojen saanti näin syrjäiselle seudulle olikin vaikeampaa. Apua tähän tilanteeseen toi posti-

myyntiluettelo, kun sitä ajoissa selaili.

Jouluaaton vartioaseman joulunvietto oli tunnelmallinen, vailla turhaa koreilua. Öljylamput valaisivat huoneita ja patteriradio välitti joulun sanomaa. — Järven rannalla oleva sauna lämpesi, tarjoten makeita löyly vartioaseman henkilökunnalle. Aattoillan kuluessa joulupukki saapui lahjoineen. Omien lahjapakettien osalta ovat mieleeni jääneet kaksi kukkamaljakkoa, jotka sain vartioaseman miehiltä. Toinen niistä on vieläkin tallella.

Jouluaterian jälkeen hiljentyi vartioasema. Osa henkilökunnasta jatkoi vartiotehtäviensä hoitoa ja vapaavuorossa olevat saivat syventyä joulun sanomaan... Vain puhelinelinlangat yhdistivät pakkasen ja lumen keskellä olevan vartioaseman ulkopuoliseen maailmaan. Vastakaisella suunnalla oli synkkä korpi ja sen takana valtakunnan raja kahdeksan kilometrin päässä.

Huolimatta syrjäisestä sijainnista ei Niitselyksen vartioaseman joulunvietossa mitään olennaista puuttanut. Se jäi muiston helminauhaksi, muiden rajalla vietettyjen joulujen joukkoon kimmeltämään.

Elsa Tuokko

Muistojen joulukirkko

Se oli viimeinen joulukirkko Sakkolan kirkossa ennen talvisotaa. Olimme, minä ja entinen mieheni joulun kihlapari ja ajattelimme lähteä jouluna Sakkolan kirkkoon. Hän oli opettanut nuoren hevosen "reen eteen" ja niin ajelimme jäätä

pitkin viehkatietä huimaa kyytiä kirkolle. "Huima" oli myös sen hevosen nimi.

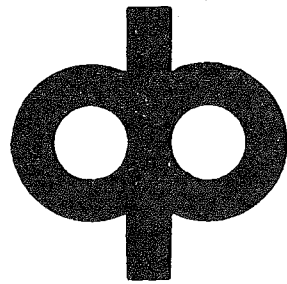
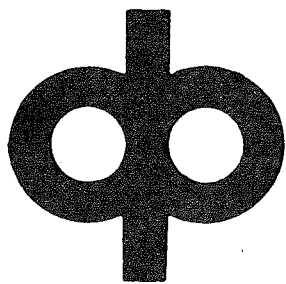
Kirkkoon menijöitä oli paljon. Aisakellot soivat joulutunnelmaa... Pian olimmekin kirkko-maalla ja kirkossa.

Pastori Arvo Liesmaa oli silloin pappimme ja hän oli nuori ja hyvä pappi. — Hän vihki meidät avioliittoon sitten helluntaina. Meitä oli silloin vihittävinä kaksi paria, joista miehemme on jo kauan olleet manan majoilla.

Sakkolan kirkko oli valoisa ja tilava, usein kävimme kesäisinkin kirkossa veneellä.

Joulukirkkojuhla päättyi ja hä-

**TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI
Lempäälän-Viialan
Osuuspankki**

Nyt näin

Hyvänen aika! Kylmä karistelee loppulehdet puista. Taivaan merkitkin todistaa: Kesä meni menojaan Sakkola-juhlineen. Maikit, Jormat, monet muut naurusuut siellä oli, tuntui kuin olisi nuoruutta palan saanut käteen...

Kun katselen "alman akkaa": Joulun tulokin kiirehtii ja kehoittaa mielissä tekemään samanlaisen joulun kuin ennen. — Mutta mites teet, kun on uudet puitteet, uudet ihmiset, vaikka joulun sanoma onkin sama. Kirkkokin on uusi tuossa kahdensadan metrin päässä, mutta muistuttaa konserttisalia, en saa tuntumaa. Sakkolan kirkossa, jossa

märä jouluaamu valkeni päiväksi, lähdimme hevosen luo.

Mutta ihme! Hevonen oli riisunut! Mutta onneksi vielä puomissa kiinni. Oliko joku sitä lähennellyt? Sitä kun ei vieras ihminen pääsyt lähellekään. Heti yritti lähentelijää kuopasta kaviolla vaikka päähän, sillä oli tottunut vain omaan väkeen ja oli vieraalle vihainen. Se oli jäänyt varsana orvoksi emästään ja tuns vain hoitajansa ja juoksi kuin koira hänen vieressään.

Sotaan se olisi otettu rintamalle, mutta kun oma hoitaja vieressä sitä silitti, niin ei kukaan vieras pystynyt sitä pois viemään... Ja niin "Hui-ma" jäi kotiin ja pian olikin jo evakkoon tie edessä. Ja kiire lähtö ja komennus "Kolmen päivän eväät mukaan." Matkalaukut saatiin rekeen, ei paljon muuta... Navettaan jäi kaikki karja, myös juuri tuomani "kotilehmäkin", emakolle neljä viikkoiset porsaat viereen.

Löysin äidin ja isän Kylmäkoskelta ja tämä muutti elämän kotoisemmaksi. Joulun jälleen tuli, mutta ikävä viipyi mielessä, olihan lähtiesä kaivettu maahan "märkänemään" kaikki irtain tavarani, nuoruuden aherrukset...

oikein kuin henki leijaili, tuntui joululta joulun aikaan. — Eihän sinne aina päässytkään, kaukana kun oli, mutta laiva "tyrkkäsi" ke-sällä silloin tällöin.

Kun täällä esimerkiksi vertaa joulusaunaa entiseen — on ero kuin yöllä ja päivällä. — Suuren kivitalon sauna hohtaa kuin kylmyyttä vaan, vaikka kuumana olisikin...

Toista oli Tatin Matin naapurissa, kun äidin kanssa seurattiin merkkiä joka oli sovittu: seipään nenään paita tai pyyheliina hankkeen pystyyn — silloin äidin kanssa lähettiin saunomaan. "Kitupiikki" paloi ikkunalla, liekki liuhui sinne tänne, mutta ei sammunut. — Oli hämää kuin usvainen ilma, kun

— — —

Jatkosota päästi meidät hetkeksi kotikylään. Jonka jälkeen, nyt ke-sällä, oli taas edessä pakeneminen kotiseudulta.

Nyt oli silloinen kahden talon karja yhdessä ja kaksi hevosta tavaraa kuljettamassa, nyt Savon suuntaan. Nyt oli kahdella emakolla porsaat, jotka kuljetimme Sakkolan asemalle ja kolmen päivän päästä olivat Rautalammilla. Jossa Sakkolan porsaat kävivät hyvin kaupaksi. Lehmäkarja saapui maantietä pitkin viisi naisihmistä hoivasi tätä eläinkuljetusta. — Oikein käteni ristini kun omani näin.

Minä saavuini kahden pienen poikani kanssa paikkakunnalle. Eräs lottakoppasi pienimmän syliinsä ja kantoi kouluun sisälle, menin hiljempaa perästä ja ihmettelin, että minne hän poikani oikein kuljetti...? Oli vienyt ullakkokamariin pois väentungoksesta. — Löysin oman poikani vieraan petiltä! Monimuotoista oli niinä vuosina ihmisten elämä.

Helvi Laaksonen

asetuimme lauteille, saunaan työntyikin aatamipuvussaan myös Matti! Ajattelin: Kun pääsisin äkkiä maan rakoon! Ajatus pyöri ja pyöri... Tämä oli nuoren tytön mielte silloin saunassa. Kun olimme puhtaasti menimme tupaan. Matti vielä jäi tekemään loppusilaustaan saunaan. — Tuli kohta hankin piteä vastaa tyvestä edessään, tynkä eteenpäin! Sanoin: "Mitä sie vastoa tuppoo tuot? Silloin Matti heilautti vastaa ympäri pään ja meni penkille istumaan ja oli aivan punertava vä-riltään. Taas olisin paennut, mutta ei ollut piilopaikkaa...

Matti oli aina Matti.

Eihän tällaisia ihmisiä täällä Espoossa ole, näitä kiinnostaa vain tavarat ja neliöt. Kymmenen vuotta olen näitä asukkaita tarkkaillut ja tämän puolen meininkiä, eikä ole mikään muuttunut.

Jos ei entisiä tuttuja ole, en tulisi toimeenkaan, mutta heitä vielä on. Puhelulla ja kynällä heitä saa "ryy-systä" kiinni ja tarina saa siivet...

Yhtenä päivänä muistelin äidin lohkopiirakkaa ja tein — mutta tuli vaan ruma sellainen. Kyllä sähkö-uunikin kuuli nimensä, mutta uudelleen vaan! Mistään tällaisista en luovu, joissa ennen "piehtaroiitiin" — jouluna vielä enempi.

Ennen isä laittoi ikkunan poikkipuile kynttilät jouluisin, mutta mites tänne, kun on vaan yksi iso "löntti" lasia. Muualle menee tunnelmat...

Kerran oli joulukuuset "tiukalla", myöhästyi ja tämä tyttö laittoi isoon peikonlehti-kukkaan kynttilät, mutta se oli oikean joulukuusen "irvikuva".

Joulukirkkoon menen, mutta en torkkumaan, kun saarnan kesto on kymmenen kaksitoista minuuttia vaan.

Kotona torkun kun televisiosta katson, jos ei ohjelma viehätä, johon "ukko" rönkäisee: "Älä kaa sitä seinää, me maataa!"

Vietetään joulua

Saima

Sakkolalaisten sankarivainajien valokuvia puuttui lehden painoon mennessä seuraavat:

Heikkonen Aapro	Viiksanlahti	s 2. 6. -25	Nuora Väinö	Riiska	s 3.12. -20
Heino Matti	Petäjäjärvi	s 8. 1. -17	Paaso Hannes A		s 14. 8. -25
Hynnä Yrjö	Haparainen	s 3. 9. -99	Pajari Pentti	Haparainen	s 6.12. -23
Hämäläinen Petter	Haidermaa	s 29. 6. -06	Pajari Toivo	Haparainen	s 28.12. -21
Inkinen Emil	Kelja	s 20. 9. -09	Paussu Emil	Haidermaa	s 16. 6. -10
Jortikka Viljo	Kaarnajoki	s 15. 7. -14	Pitkänen Soini	Viiksanlahti	s 16. 1. -21
Kaikkonen Lauri	Lapinlahti	s 11. 8. -13	Pitkänen Tauno	Haidermaa	s 28. 4. -17
Kallonen Aune	Arkuntanhua	s 23.10. -82	Pulakka Veikko	Riiska	s 17.12. -23
Kallonen Tauno	Lapinlahti	s 24. 3. -19	Pulakka Kaleva	Riiska	s 6. 2. -24
Kareinen Ilmari	Kiviniemi	s 10. 3. -12	Pärssinen Vilho M	Lapinlahti	s 26. 5. -05
Karppanen Martti	Röykkylä	s 17. 3. -12	Pösö Armas	Kiviniemi	s 14. 9. -23
Karvonen Adolfiina	Petäjäjärvi	s 22. 1. -66	Repo Albin	Vilakkala	s 25.12. -16
Kaulin Uno Kalervo	Vilakkala	s 13. 2. -22	Sareva Viljo Y	Kasarmila	s 25.10. -11
Kekki Arvid Ensio	Kiviniemi	s 6. 9. -20	Sikanen Eino A	Valkjärvi	s 15. 2. -12
Kiuru Eero	Kelja	s 16. 9. -20	Nokelainen Eino	Kiviniemi	s 22. 5. -24
Kiuru Pekka	Purpua	s 20.11. -25	Suikkanen Iivari	Kasarmila	s 19. 1. -03
Kolppo Toivo	Kasarmila	s 9. 7. -03	Suutari Sulo	Haidermaa	s 6.11. -20
Komonen Erkki Joel	Viiksanlahti	s 11. 1. -09	Systä Arvi	Kirkonkylä	s 24.11. -20
Koppanen Emmanuel	Haparainen	s 25.11. -07	Systä Arvo	Kirkonkylä	s 9. 3. -14
Kuisma Helmi	Valkjärvi	s 29. 4. -16	Systä Onni J	Ojaniemi	s 14. 9. -19
Kukko Erkki	Kelja	s 21. 9. -14	Tallus Arvo	Kaarnajoki	s 13.12. -12
Kuorikoski Aulis	Haparainen	s 5. 4. -15	Tatti Eino	Riiska	s 7. 7. -12
Lamppu Aleksanteri	Ojaniemi	s 7.10. -18	Tauri Lars J	Kasarmila	s 14. 3. -13
Lamppu Antti	Riiska	s 12. 2. -02	Tuokko Onni J	Vilakkala	s 30. 6. -12
Leinonen Pauli O	Tikansaari	s 23. 7. -22	Ukkonen Valto J	Lohijoki	s 13. 8. -18
Leskinen Toivo	Kiviniemi	s 19. 9. -20	Urpanen Arvo	Kaarnajoki	s 17. 6. -22
Lius Aarne V	Viiksanlahti	s 21. 8. -16	Valtonen Oiva Onni	Valkjärvi	s 12. 1. -14
Loponen Erkki	Arkuntanhua	s 12. 2. -22	Vanhanen Toivo	Ojaniemi	s 9. 2. -18
Loponen Salomo	Arkuntanhua	s 20. 8. -05	Vartiainen Kauko V	Kasarmila	s 17.12. -25
Loponen Väinö	Kelja	s 24.11. -13	Volanen Pauli Einar	Kiviniemi	s 11. 4. -20
Meskanen Kauno	Kaarnajoki	s 8. 5. -15	Vulli Tauno	Röykkylä	s 9. 5. -21
Naskali Mikko	Lapinlahti	s 5. 5. -18	Vulli Holger	Röykkylä	s 5. 1. -24
Naskali Reino	Lapinlahti	s 12.11. -12	Åkerlund Aarne	Lupra	s 5. 4. -20
Nokelainen Eino J	Kiviniemi	s 22. 5. -24	Jyräs Erkki	Hovinkylä	s 19.11. -08
Nuora Pentti	Kiviniemi	s 19. 3. -19	Pitkänen Aleks	Arkuntanhua	s 11. 5. -12
Nuora Uno M	Petäjäjärvi	s 11. 6. -19			

Näistä ja kaikista, jotka vielä ovat pois luettelosta lähetettävä valokuvat ja henkilötiedot v. 1985 loppuun mennessä osoitteeseen Yrjö Raaska Mantere 37500 LEMPÄÄLÄ.

Kuolleita

Eemil Johannes K e k k i syntynyt 7. 7. 1903 Sakkolan Kiviniemessä, kuoli 23. 8. 1985 Jyväskylässä.

Nuoruusvuotensa hän vietti Kiviniemessä, jossa toimi ensin Lennätinlinjatöissä ja sitten autonkuljettajana linjalla Kiviniemi — Soranlahti. Eemil Kekki osallistui molempiin sotiin kuorma-autonkuljettajana.

Sotien jälkeen hän työskenteli Posti- ja lennätinlaitoksen palveluksessa autonkuljettajana Jyväskylässä, jossa perheineen asui vuodesta 1955.

Eemil Kekin siunaustilaisuus oli 7. 9. 1985 Jyväskylän vanhan hautausmaan kappelissa läheisten omaisten ja ystävien läsnäollessa. Nyt lepävät Eemil ja kahdeksan vuotta sitten kuollut vaimonsa Lahja ikiuntaan samalla hautausmaalla.

Vuosikymmenien aikaisia ystäviä kaivaten Hilja ja Juho Naskali.

Ville K e k k i syntyi 2. 9. 1904 Sakkolan Haparaisissa, kuoli 22. 10. 1985 Mäntän aluesairaalassa. Kotikylä Sakkolassa Kaarnajoki ja viimeinen kotipaikka Vilppula.

Lempi Maria Ä i j ö os. Naskali syntyi 17. 10. 1905 Sakkolassa, kuoli 29. 9. 1985 Porin kaup.sairaalassa.

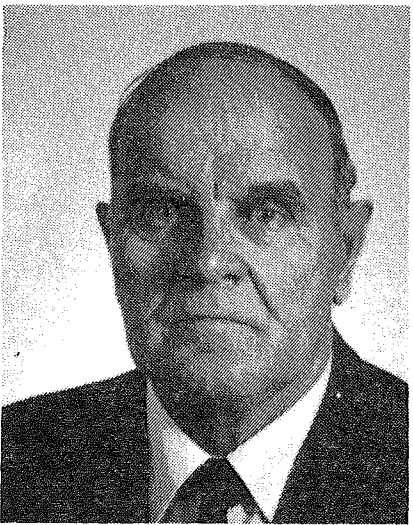
Iida K e k k i os. Meskanen syntyi 30. 3. 1906 Sakkolan Vilakkalassa, kuoli 26. 10. 1985 Loimaan aluesairaalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Vilakkala ja viimeinen kotipaikka Punkalaidun.

Aino P e k k a n e n os. Haapasaari syntyi 6. 1. 1915 Metsäpirtissä, kuoli 11. 10. 1985 Valkeakosken aluesairaalassa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Hovinkylä ja viimeinen kotipaikka Lempäälän Kelho.

Siunaustilaisuus Lempäälän kirkossa 26. 10. 1985, jonka jälkeen muistotilaisuus Lempäälän Ehtokodossa.

Urho Johannes R ä i k k ö n e n, syntyi Valkjärvellä 22. 2. 1910. Kuoli Tampereella 16. 9. 1985. Kotikylä Sakkolassa oli Kiviniemi. Siunaustilaisuus oli Tampereen Kalevankankaan isossa kappelissa 28. 9. -85. Siunauksen toimitti Tuomiokirkkoseurakunnan past. Pertti Salminen ja surumusiikista huolehti kant. Tapani Mikkola. Muistotilaisuus vietettiin R-Klubilla Otavalankatu 8.

Martti S a l m e l a syntyi 13. 8. 1913 Sakkolassa, kuoli 14. 10. 1985 Ruovedellä. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Karhola ja viimeinen kotipaikka Ruoveden Väärinmaja.

Nuoruudessaan Martti Salmela

teki maanviljelyksen ohessa maalarin töitä.

Hän osallistui talvisotaan ErP 6:n mukana ja jäi sen jälkeen kouluttajaksi armeijaan. Vielä jatkosodan jälkeen hän palveli puolustusvoimissa Turussa. Jatkosodasta hänelle jäi haavoittumisen seurauksena sotainvaliditeetti. Sotilasarvo oli yliväpeli. Hänelle on myönnetty Sotainvalidien Veljesliiton kultamerkki ja suuri ansiomerkki. Hän toimi Ruoveden sotainvalidien osaston puheenjohtajana viimeiseen asti.

Ruoveden maataloustuottajien yhdistyksen johtokunnassa Martti Salmela oli lähes kaksivuosisikymmentä. Osuuskunta Maito-Pirkan tilintarkastajana hän toimi useita vuosia. Maamiesseura-toiminnasta hänelle on myönnetty kultainen ansiomerkki.

Kunnallisessa elämässä hän toimi rakennus- ja verolautakunnassa. Kirkkovaltuuston jäsen hän oli 28 vuotta.

Martti Salmela toimi pitkään myös Ruoveden Karjalaisten puheenjohtajana.

Nuorena hänen harrastuksenaan oli urheilu ja viimeinen innostuksensa kohde taiteellinen puunveisto, johon hän innostui Siuntion kuntouslaitoksessa.

Erkki Aleksanteri S y s t ä syntyi 7. 7. 1914 Sakkolassa, kuoli 5. 10. 1985 Vammalan aluesairaalassa.

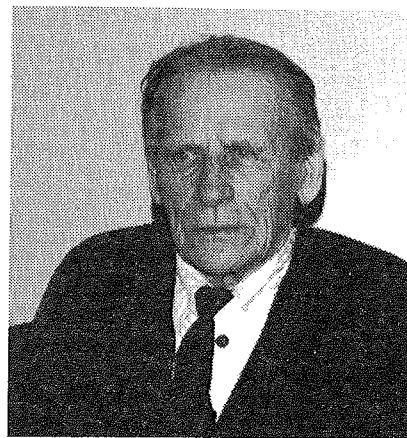
Siunaustilaisuus 19. 10. 1985 Huhtamon kirkossa. Siunauksen toimitti pastori Simo Laitila.

Muistotilaisuus Huhtamon koululla. Omaisten, ystävien ja naapureiden runsas kukkakumpu jäi Erkin muistoksi aurinkoisena lokakuun päivänä.

Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Karhola.

Milja Liisa N a s k a l i os. Nynfelt syntyi 13. 5. 1923 Saarijärvellä, kuoli 23. 9. 1985 Loimaan sairaalassa. Hän oli Einari Naskalin

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täyttää 16. 12. 1985 Matti K u k k o Enonkoskella. Hänen syntymäpaikkansa oli Karjalassa Sakkolan Valkjärven Hakonotko.

80 VUOTTA täytti 3. 10. 1985 emäntä Tekla K u i s m a os. Suikkanen Lempäälän Lastusissa. Hän on syntynyt Sakkolan Tikan- saarella ja viimeinen kotipaikka Sakkolassa oli Voloskan Sihkerö.

vaimo ja Einari Naskalin entinen kotikylä oli Sakkolan Lapinlahti.

Siunaustilaisuus Punkalaitumen kirkossa 12. 10. 1985. Siunauksen toimitti asessori Torikka. Muistotilaisuus Seurakuntatalossa. Lähiomaiset, sukulaiset ja naapurit muistivat Miljaa kukkalaittein ja adressein. Muistotilaisuus päättyi hengelliseen lauluun: — Kerran kaikki laulu riemuksi...

Eino K u k k o syntyi 15. 5. 1924 Sakkolan Valkjärven Hakonotkossa, kuoli 7. 10. 1985 Savonlinnan keskussairaalassa vaikean sairauden murtamana. Viimeinen kotipaikka oli Enonkoski.

Suremaan jäivät puoliso, Pekka

80 VUOTTA täytti 19. 10. 1985 Einari L e i n o n e n Lempäälän Sirvalahdessa. Hän on syntynyt Vuoksen Noisniemessä, joka oli myös hänen viimeinen kotipaikkansa Karjalassa.

75 VUOTTA täytti 22. 10. 1985 Aili Esteri H u u s k a os. Lampinen Nokian Joenpohjassa. Entinen kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

70 VUOTTA täytti 25. 7. 1985 Martta Maria L i n d e l l os. Koppanen Vammalassa. Entinen kotipaikka Sakkolan Vilakkala.

70 VUOTTA täytti 16. 10. 1985 Sirkka Maria J y r ä s os. Anttonen Espoossa. Entinen kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

70 VUOTTA täytti 30. 7. 1985 Tauno K i i s k i Vesilahden Val- kisissa. Entinen kotikylä Sakkolan Riiska.

70 VUOTTA täytti 13. 10. 1985 Eino N u o r a Helsingissä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

70 VUOTTA täytti 11. 11. 1985 Hilma U k k o n e n os. Henttonen Punkalaitumen Vanttilasta. Hän on syntynyt Sakkolan Vilakkalassa. Viimeinen kotipaikka Sakkolassa oli Riiska.

75 VUOTTA täytti 28. 11. 1985 Fanni N u o r a Lempäälän Suojalassa. Hän on syntynyt Sakkolassa. Viimeinen asuinpaikka oli Sakkolassa Kiviniemi.

60 VUOTTA täyttää/täytti 6. 12. 1985 Irja H ä r k ö n e n os. Karppanen Porissa. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

60 VUOTTA täytti 15. 10. 1985 Meeri L a m p i n e n os. Paukku Helsingissä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kelja.

60 VUOTTA täytti 27. 10. 1985 Maija-Liisa J o k k e e n h a a r a os. Aho Hämeenkyrön Pinsiössä. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

Uusia ylioppilaita

Suomussalmen lukiosta: Kirsi T u o k k o. Hänen isovanhempansa ovat Simo ja Maria os. Kuparinen ja he ovat syntyneet Sakkolan Riiskassa.

Oriveden lukiosta: Veli-Pekka V i s k a r i. Vanhemmat Aino ja Heimo Viskari. Isä Sakkolan Vilakkalasta äiti Sortavalan mlk:ta.

Helsingin Sibelius lukiosta Taina K u m p u l a i n e n. Hänen äitinsä on Kaija Kumpulainen os. Purontaa Sakkolan Petäjärveltä.

Syntymäjuhla

Helena Naskalin o.s. Welling syntymästä tuli 18. 8. 1985 kuluneeksi 100 vuotta. Omaiset kokoontuivat muistokiven äärelle Pirkkalan hautausmaalla.

Kuvassa vasemmalta tyttäret Aili ja Ida, miniä Leena, tytär Anna-Maria Viskari, edesmenneen Matti-pojan lapsista Hellin ja Heikki, keväällä iäisyyskutsun saaneen Eino-pojan lapset Irma Mäkelä, Harri miehineen, Liisa Jukka miehineen ja lapsineen, äärimmäisenä poika Pekka. Ruusut kädessä oleva nuori neito on juuri ripille päässyt Liisan tytär Marianne Riihitupa.

Helena Naskali syntyi Viiksanlahden kylässä ja oli perheen ainoa lapsi. Adventtina v. 1901 hän avioitui Sipilänmäelle Antti Simonpoika Naskalin kanssa ja joutui näin suurperheen jäseneksi.

Antti ja Helena saivat elää yhdessä pitkän ja rikkaan elämän. Antin kuollessa v. 1961 83-vuotiaana jäi 4 kuukautta vaille kuudestakymmenestä yhteisestä vuodesta. Helena kuoli v. 1966 melkein 81-vuotiaana.

Elossa olevat lapset ja lastenlapset muistavat kiitollisina rakkaita vanhempiaan, Äijää ja Mummoaan.

Mainittakoon vielä, että Helenan äiti Maria Welling eli 86-vuotiaaksi ja on siunattu Pirkkalan kirkkomaahan v. 1951.

HELLIN HELENA NASKALI

Toivotamme kaikille
ystävillemme Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta!

SUVANNON SEUTU

Avioliittoon vihittiin Juupajoen kirkossa 24. 8. 1985 fil. yo. Ari Kivioja Nokialta ja metsät. yo. Marjut Loponen Korkeakoskelta. Morsiamen vanhemmat Marjatta ja Olavi Loponen.

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU
puh. 676 100

SUKU- TUTKIMUKSET

— luotettavasti
— nopeasti
— asiantuntemuksella
Savo-Karjalan Suku-
tutkimustoimisto
PL 287, 50101 MIKKELI
Puh. (955) 363 792, 362 422
myös illt.

Hovinkyläpäiväkin vietettiin 21. heinäkuuta 1985

Juhlapaikkana tälläkertaa oli Hellin ja Kaino Rytyn uusi koti Vesilahden Laukon kylässä. Osanottajamäärässä lyötiin petäjärveläiset laudalta 75:n juhlijän määrällä. Tämä kaunis näky lämmitti mieltä ja loi sinänsä jo herkän tunnelman, kun reippaasti kolmannes, kylän, lähes viiden vuosikymmenen takaisesta asukasmäärästä tapaa toisensa. Joukkoon mahtui aivan ensikeräisiä tapaamisiakin vuosikymmenien takaa. Puheensorina kävi — kyseltiin ja kerrottiin...

Alussa Hovinkylä-Seuran puheenjohtaja toivotti vieraat tervetulleiksi, vietettiin hartaushetki ja muistettiin nimeltä poisnukkuneet. Heitä oli kahden vuoden aikana siirtynyt ajasta iäisyyteen 12 henkeä. Samoin puheenjohtaja muisteli kylän alkuaikojen elämää aina kylän yhteisestä hankmosta alkaen.

Virallisena puolena oli seuran vuosikokous. Puhetta johti Väinö Paksu ja pöytäkirjaa piti Toimi Virolainen. Seuran puheenjohtajaksi valittiin edelleen Kaino Rytty ja

Nykyisiä Hovinkylän tyttöjä. Eturivissä vas. Hellin Rytty (o.s. Naskali), Alina Hartikainen (Kiuru), Saima Lamppu (Olkinuora), Anna Savolainen (Väyrynen), Lempi Paksu (Hakulinen). Takar. Hulda Einola (Partanen), Anna Tuominen (Hinkkanen), Sievi Hynnä (Loponen), Aili Huuska (Lampinen) ja Marja-Liisa Hätönen (Partanen).

johtokunta jätettiin ennalleen. Lisäksi valittiin Hovinkylä-perinnettä keräämään toimikunta, puheenjohtajana Kaino Rytty, jäsenet Helka

Urpanen, Alina Hartikainen, Väinö Paksu, Jalmari Hinkkanen ja Toimi Virolainen.

Oli toki muutakin ohjelmaa. Milja Hartikainen esitti Aleksanteri Aavan runoja ja Sari Viikari soitti sähköuruilla "Jo Karjalan kunnaila..." ja "Tarantella." Pikku tytöt Sanna ja Jenni Rytty soittivat "Tiedän paikan armahan..." Lopuksi Helvi Kosonen muisteli herkästi tapahtumia kansakouluajaltaan ja tuntemuksiaan tapahtuneista.

Emännille kaunis kiitos alku- ja loppukahvista, sekä välillä tarjoamistaan voileivistä ja munavoipiirakoistaan.

Parhainta henkistä ravinnetta oli kuitenkin tarinointi tuttujen kanssa, menneiden muisteleminen, kyselyt ja kuunteleminen. Ensikesän Hovinkyläpäivät kutsui kotiinsa Sirkka Jyräs Espoosta.

Juhlajoukon rippeitä Hellin Rytyn seurassa: vas. Elvi, Aarre ja Helena Rytty sekä Mirja Anttila. Aarren sylissä Mirjan tytär Leena. Vasemmalla seinustalla Vesa Rytty ja tyttäret Sanna ja Jenni.

Tapahtui viime elokuussa

Sipilänmäen Karosten serkkujen yhdeksäs sukujuhla Tampereella

Jälleen tapasivat Karosen serkut perinteiseen tapaansa ja tällä kertaa se tapahtui Tampereella Karosen tilalla 17—18 elokuuta Martti ja Aune Karosen vieraikseen kutsumana.

Serkkuja oli tällä kertaa saapunut paikalle 10. Kokous alkoi — kuten tapana on ollut — lipunnostolla lippulaulun myötäilemänä. Lipunnoston jälkeen isäntä, Martti Karonen lausui osanottajaserkut puolisoineen tervetulleeksi ja ilonsa siitä, että näinkin moni oli kiireiltään päässyt tulemaan tähän jo perinteeksi tulleen tilaisuuteen. Tulijat puolestaan lahjoittivat isännälle Karjalan viirin salkoon nostettavaksi.

Tervetuliaismalja juotiin isäntäväen ja Karjalan kunniaksi. Sen jälkeen saunottiin, uitiin ja syötiin runsaasta, kannakselaiseen tapaan katetusta pitopöydästä. Uimahyppykin altaaseen tapahtuivat isäntäväen iloksi karjalaisen sutjakkaasti.

Sitten päästiin varsinaiseen serkkujen kokoukseen, jonka puheenjohtajana toimi Martti Wilhelminpoika. Jos kokouksen kulusta haluaa jotain poimia, niin maininnan arvoista on se, että puheenjohtaja oli kaivanut arkistoistaan esille Sakolan Jäntevä -nimisen urheiluseuran pöytäkirjan, josta hän luki otteita. Seura oli perustettu jo v. 1913. Kuulijoita hämmästytti se pöytäkirjan ote, joka kertoi, että v. 1915 iltamien pääsylipun hintaan liittyi ns. sotavero.

Kun kokous päättymishetkillään ryhtyi keskustelemaan kokouksen seuraavasta pitopaikasta, yllättyi se, kun kokouksessa poikkeuksellisesti mukana ollut Viljam Karosen

leski, Rauha Karonen kutsui serkut vieraakseen Lohjalle. Samalla yhdessäolo juhlistaisi Rauhan 75-vuotispäivien viettoa.

Osa serkuista lähti kotimatkalleen vielä samana iltana, toinen osa

jäi vielä iltaa istumaan ja juttelemaan Sipilänmäen muistoja.

Kiitokset kävijöille ja vielä keran Aunelle ja Martille. Tapaamisiin Lohjalla ensi kesänä.

Martti Viljaminpoika

Serkut yhteiskuvassa. Vasemmalta oikealle: Martti Viljaminpoika Karonen, Kari Nuora, Irja Rauhala, Paavo Nuora, Ruut Karonen, kokouksen isäntä Martti Wilhelminpoika Karonen, Kirsti Lehto, Helvi Roth, Kalervo Nuora, illan kunniavieras, Viljamin leski Rauha Karonen ja Maija Hovi.

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kamerat, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

Kodin kynttilät

Kaksi joulukynttilää luo valoansa kodin ikkunalla.

Toinen sinivalkoinen on varreltansa, toinen punamusta.

Sinivalkoinen on tunnus taivaan, sinijärvien sekä talven hangen.

Punamusta on väri Karjalan, synnyinseudun väri entisestä Sakkolasta.

Kynttilöiden lämmin liekki punertaa ja loistaa.

Ihmiseen se vaikuttaa, hän joulumielen kohtaa.

Ottakaamme joulumieli vastaan lasten lailla.

Silloin oomme onnelliset, emme mitään vailla.

Kodin kynttiläin lämmin liekki valaisee ja hohtaa.

Anna Suuri Luoja siunaukses kotiamme kohtaan!

Niinkuin Betlehemin tähti aikoinaan paimenia johti.

Valaisevat kynttilät nyt tietä jouluiltoa ja mieltä kohti.

H K

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

*Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
toivottaa*

Pärssisen Konepaja
35500 KORKEAKOSKI

OILI KOMONEN:
Niilin poika

Etsin hiljattain mielenkiintoista luettavaa ja kävin ”kopasemassa” Suomalaisen Kirjakaupan varastoa. Löysin otsikossa mainitun kirjan, joka kertoo Egyptin kuuden sivistyksen ajasta. Enkhnatonin ja Tutankhamonin hallituskautet juonitteluineen ja murheineen oli niin elävästi ja mukaansa tempaavasti kuvattu, että aivan uppouduin kirjaan enkä malttanut panna sitä kädestäni, ennenkuin olin päässyt loppuun saakka. Teoksessa on jännitystä, rakkautta ja romantiikkaa sopivasti niinkuin hyvältä teokselta voi odottaakin. Täytyy ihmetellä jatkuvaa käännöskirjallisuuden tulvaa, kun kotimaassakin on omia, mainioita kirjailijoita. Toivottavaa on, että suomalainen kaunokirjallisuus pääsisi ja säilyisi sille kuuluvassa arvossaan.

Joulun lähestyessä suosittelen lämpimästi Niilin poika -kirjaa lahjaksi. Sitä on saatavana Helsingissä Suomalaisessa Kirjakaupassa, Libri Academiciassa (Libri Academici, Hansatori, Mannerheimintie 5). Teosta saa ostaa myös suoraan kirjailijalta Oili Komoselta, Porthanink. 11 C, 00530 Helsinki.

Aili Tuhkanen

Mukana hiihdon suurkisoissa, olympia- ja mm-hiihdoissa

Kilpahiihdon päätyttyä, joka kesti 20 vuotta, suoritin valmentajatutkinnon ja olin piirivalmentajana ja kouluttajana useilla hiihtoleireillä. SHL-liittovaltuustossa olin jäsenenä ja piirin hiihtojaostossa sekä piirin hiihtovaliokunnan puh.joht. useita vuosia, eri luottamustehtävissä 5—20 v. Tältä pohjalta minulle avautui tie Suomen Hiihtoliiton kansainvälisiin tehtäviin.

Suomen Hiihtoliitto joutui Saporon talviolympialaisten (v. 1972) heikon menestyksen vuoksi suunnittelemaan ja organisoimaan tulevia kisoja varten uudelleen valmennus-, voitelu- ja huoltoryhmät. Minäkin sain syksyllä v. 1972 pyynnön tulla mukaan koulutuspäiville, teemana suksien voitelu. SHL:n pyyntö johtui siitä, että olin aktiiviaikani usein onnistunut voitelussa ongelmakelillä eli nollan nuoskakelillä. Kävin sitten monet suurkisat ulkomailla ja kotimaassa ja siellähän tapahtuu aina kaikenlaista mielenkiintoista ja yllättävää. Yritän tässä nyt muistella kisa kisalta tapahtumia.

Ensimmäinen edustusmatkani oli Oslo, Holmenkollen, v. 1973. Olin päärasvamestari Osmo Hillebrandin assistenttina ja hiihtovoittoja tuli Suomelle viisi, joten olimme onnistuneet loistavasti ja Liiton johto Koskivuori ja kumppanit olivat minuun erittäin tyytyväisiä. Mieleeni on sieltä jäänyt palkintojenjakotilaisuus, joka oli todella mahtava: oli lippua, oli musiikkia, oli puheita ja iloisia ihmisiä.

V. 1974 talvea odotellessa (olihan se Falunin MM-hiihtojen vuosi) elettiin normaalipuusuksien aikoja ja kaikki voidevalmistelut vietiin läpi puupohjaisiin suksiin soveltuvina.

na. Olin siten Falunin MM-joukkueessa Suomen toisena rasvamestarina v. 1974.

Kisoissa tapahtui sitten uuden muovisuuden tulo kansainväliseen kilpailuun, johon meillä ei ollut aikaisemmin kosketusta. Emme tienneet paljonko muovipohjainen sukset tarvitsee voidetta ja kuinka se pysyy pohjassa. Tästä syystä emme onnistuneet toivotulla tavalla, mitaleita kyllä tuli, mutta ei tarpeeksi tyydyttääkseen Suomen kansan. Esim. naisten 5 km hiihto meni huonosti ja se oli kyllä meidän rasvamestareiden syy.

V. 1975 oli sitten talviolympialaisten esikisat Itävallan Sefeldissä. Täällä alati muuttuvassa lämpötilassa voitelu oli todella vaikeaa. Teimme viikon ajan kokeiluja valmistautuen näin varsinaisiin talvikisoihin v. 1976. Ongelmakeli eli nollan nuoskakeli, joka minulla oli valttina puusuksikaudella, ei nyt pelannutkaan lasikuitumuovisuksessa. Esikisoissa oli tosi vaikeita kelejä melkein joka päivä.

V. 1975 olin sitten vielä esikisojen jälkeen maaliskuussa Holmenkollenilla. Oli selvä vesikeli. Helppo voitelukeli, jos on vesikelille sopivia voiteita. Niitä ei kaikilla ole. Muistan kuinka Neuvostoliiton hiihtäjät tämän tästä kävivät meidän voitelualueella seuraamassa ja ihmettelemässä, ehkä ihailemassa meidän voiteita ja voidepaljouttamme. Annoimme heille kisojen jälkeen suomalaista valmistettua voidetta useita kompia (pakkauksia) ja kultaampaat välkyivät. Vastalahjaksi tarjosivat merkkejä tai piikkejä niinkuin me hiihtoväki heidän merkkejään kutsutaan.

V. 1976 Matkasimme sitten au-

tolla Innsbrikiin Talviolympialaisiin lastina voiteita ja hiihtovälineitä jo paljon ennen kisoja, sillä oli myös käytävä tutkimassa Italiassa Anterselvassa tulevien ampumahiihtäjien MM-hiihtojen pitopaikka. V. 1976 Talviolympialaiset olivat meille juhlaa sillä hiihtäjämme menestyivät ja esikisoissa tehtyjen kokeiden perusteella voitelut onnistuivat erinomaisesti.

Seefeldistä matkasimme sitten Anterselvaan, Italiaan, jossa ampumahiihtäjien MM-kisat alkoivat. Olimme taas vallan erilaisten olosuhteiden kanssa tekemisissä. Kilpailupaikka sijaitsee 2200 metrin korkeudessa ja pakkasta —20°C joka päivä ja lumikiteet pieniä ja teräviä eli huonosti luistavaa lunta. Koecilimme suksen luistoa monilla voiteilla ja emme olleet tyytyväisiä. Sen sijaan Italian pojilla suksen luisto oli hyvä. Neuvottelimme asiasta ja päädyimme, että minä riisun Suomi-verryttelypuseron pois ja menen villapaitasillani ”vakoilemaan” Italian poikien voitelukopille, joka oli noin 150 metrin päässä meidän kopista. Vakoilu onnistui, sain selville voiteen ja niin meidänkin poikien suksat luistivat. Olin silloin reisussa yhteensä viisi viikkoa.

Ollessamme Oslossa 1977 olimme koko Suomen Hiihtojoukkue majoitettu SAS-hotelliin Oslon keskustassa. Ollessamme eräänä aamu aamuateriaalla, alkoi kuulua lähipöydistä moitiskelua suomen kielellä siitä, että miksi Suomen hiihtojoukkue asustaa näin hienossa luksushotellissa, kyllä heille riittäisi joku retkeilymaja tai matkustajakoti. Ravintolan aamupala-ateriat tarjottiin siinä osassa salia, jossa pöydät erotti toisistaan noin 1,5

metrin seinät eli oltiin niinkuin talin pilttuissa. Kuunneltuamme hetken moitiskelua, rasvamestariimme Osmo Hillebrandin mitta tuli täyteen. Hän nousi seisomaan, kääntyi moitiskelijoihin päin ja sanoi: ”Tuommoisia miehiä ei pitäisi päästää Suomen rajojen ulkopuolelle.” Moitiskelijat menivät kovin hiljaisiksi ja olivat täysin yllättyneitä tilanteesta. Saimme tietää, että Oslossa oli menossa jokin sosialistinen kongressi ja nämä moitiskelijat olivat Suomen edustajia, tuttuja kasvoja politiikan tiimoilta.

Holmenkollen oli jälleen vuorossa seuraavana vuonna eli 1977. Näistä kisoista on jäänyt mieleen seuraavanlainen tapaus. Naisten 10 km kilpailuun oli voideltu suksat kelin mukaan. Tyttäreemme olivat kokeilleet ja todenneet suksien olevan kunnossa. Kun muutama minuutti oli Helena Takalolla aikaa starttiin, tuli hän luokseni ja sanoi: ”Laita kuitenkin vähän pitovoidetta keskelle.” Sanoin, että ne suksat ovat kyllä kunnossa. Hetken päästä hän taas pyysi pitoa, jolloin otin vaalean sinisen voidepurkin ja vedin purkin pohjapuolella muutamman vedon ja annoin suksat Helenalle ja kuinka ollakaan, suksat pelasivat ja voitto tuli, Hermokerros purkin pohjalla!

Samoissa kisoissa tuli esille voidemiesten ja kilpailijan täydellinen luottamus. Miesten 15 km kilpailuun valmistautui mm. Juha Mieto. Juha ei edes kokeillut suksiaan vaan laittoi siteen kiinni vain vajaa 2 minuuttia ennen starttia. Seurasimme todella jännittyneinä Juhan ensimmäisiä potkuja ja kyllähän voiton Juha Suomeen toi.

Tuli vuosi 1978 ja Lahden MM-kisavuosi. Joukkueet oli valittu, samoin voideryhmä. En kuitenkaan päässyt kisoihin, sillä juuri kisaviikolla tehtiin pojalleni suuri sydänleikkaus Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Katsoin tärkeämmäksi silloin olla Turussa.

Samppa Viskari

Maaliskuussa samana vuonna eli 1978 olin ensin Falunissa Ruotsin hiihtokisoissa ja seuraavassa viikonvaihteessa Holmenkollenilla, 3 viikon reissu. Olimme autolla matkassa. Hiihtelimme muutaman päivän Kollenilla ennen kisoja ja tapahtui minulle niin, että eksyin ladulla. Alunperin tarkoitukseni oli hiihdellä 15 km, mutta viivyin 5 tuntia Holmenkollenin maastossa ennenkuin löysin hiihtostadionille.

Asuimme Oslossa alhaalla kaupungissa. Kisajärjestäjät järjestivät minulle kyydin majapaikkaani, ja sen kyydin muistan kyllä aina. Nimittäin kuljettaja oli ralliautoilija Timo Mäkisen kakkoskuski, norjalainen Torbald. Kaveri ajoi todella kovaa ja puhui vähän Suomen kielitän. Tämänkertainen Holmenkollen oli muutenkin kova minulle, sillä lauantaina kun 50 km hiihto oli, voitelin ensin poikien suksat ja sitten reppu täyteen termospulloja, joissa oli erilaisia juomia ja hiihdin minulle määrätylle juoma-asemalle, joka oli 12 km päässä lähtö- ja maalipaikasta. Kova päivä.

V. 1979 oli vuorossa Falun ja Ruotsin talvikisat.

Olin nyt yksin voidemestarina Suomen joukkueessa, sillä hyvä ys-

täväni, oppimestarini Osmo Hillebrand oli yllättäen syksyllä kuollut. Vastuuta oli nyt enemmän, mutta ei suurempia töppäyksiä tullut. Täällä Suomen Asko Autio tuli hiihtävän maailman tietoisuuteen, sijoittumalla 30 km toiseksi. Asko oikein kädestä kiitti voitelusta.

SHL:n viimeinen edustustehtäväni oli v. 1982, paikka jälleen Falun ja Ruotsin hiihtokisat. Olimme koko Suomen joukkue kuningas Kaarle Kustaan ja Silvian vastaanotolla sekä kävimme iltakirkossa Falunin vanhassa kirkossa. Suomen Hiihtoliitolla on aina suurkisoissa oma pappi mukana, kirkkoherra Alaja on tullut minulle hyvin tutuksi, viimeksi kuulin hänen urheilukilvoitus saarnaansa tänä vuonna Seefeldin kirkossa.

Kotimaan kisoista on paljon tapahtumia, mutta tärkeimmän ja onnistuneimman voitelun tein Tampereella v. 1976 SM-kisoissa ja Olympiakarsinnoissa Kaupissa. Osmo Hillebrand oli jossain maastossa ja Marja-Liisa Kirvesniemi, silloinen Hämläinen, oli veljensä kanssa kisapaikalla. Jostain hän tunsu ja tiesi minut ja pyysi että laittaisin hänen suksensa kuntoon. Yritin parhaani ja onnistuin. Marja-Liisa nuorena

tyttönä tuli naisten kisassa kolmanneksi ja selviytyi ensimmäiseen edustustehtävään Talviolympialaisiin Seefeldiin. Siitä ura urkenevi kansainväliselle huipulle.

Sattui myös epäonnistumisia. Rukan kisoissa v. 1979 arvioin väärin lumen kosteuden. Siellä ylhäällä vaaralla oli paljon kuivempaa lunta vaikka ilman lämpötila oli sama joka paikassa ladulla. Voiteleman sukset jäättyivät ja voidemestari sai kuulla kunniansa.

Vaikka urheilu ja politiikka eivät kuulu minun ajatusmaailmaani, on kuitenkin käynyt niin, että olen joutunut kansanedustajien suksia voitelemaan. Pohjoismaiset parlamentaarikot pitävät omia mestaruuskisojaan aina suurkisojen välipäivinä Oslossa, Falunissa ja Lahdessa. Kolme kertaa olen voidellut kolmessa eri paikassa Suomen joukkueen sukset ja mieleeni on jäänyt Oslon kisojen tapaus. Oli uuden lumen vesikeli. Paras voitelu saadaan silloin punaisella liisterillä. Sylvi Saimo (keskustapuolue) oli Suomen naisjoukkueessa sekä nykyinen sisäministeri Raatikainen. Sanoin Saimolle, että minun täytyy laittaa punaista sinun suksein pohjiin, johon Saimo tokaisi, että laita suksen päälle vähän vihreätä ja nauru rai-kui. Kolmannen kerran ollessani parlamentaarikkojen kisoissa, minulle ojennettiin eduskunnan viiri, ojentajana silloinen ministeri Seppo Westerlund, kiitokseksi ja tunnustukseksi tekemästäni urheilutyöstä.

Vuonna 1984 oli sitten vallan uusia tuttavuuksia ja hyvin mielenkiintoinen tehtävä, jollakin tapaa uusi. Minut valittiin Suomen joukkueen voitelumestariksi vammaisten Olympialaisiin Innsbrikiin. Joukkue käsitti käsiamputoituja, jalka-amputoituja, heikkonäköisiä ja sokeita. Tämä oli sikäli uutta, että toisilla oli hirveän vahvat kädet toisilla taas jalat ja sitten ne sokeat, erittäin miellyttävät ihmiset. Katsellessani heidän suorituksiaan, tote-

sin jokaisessa tapauksessa näiden ihmisten ylittävän normaalin ihmiskyvyn rajan. Ihailin ja ihmettelin. Oli todella ainutlaatuista nähdä sokean kilpailijan voimakasta tahtoa ensin voittaa itsensä ja sitten vielä voittaa kultamitali. Keskustelin aina kunkin kilpailijan kanssa ja otin voitelutoivomukset huomioon ja tulokset olivat hyviä niinkuin muistamme, Suomi sai 18 kultamitalia vammaisten talvikisoista.

Ollessani eräänä iltapäivänä opapaana kaupungilla Suomen sokean joukkueen johtajan kanssa ja keskustelimme monista asioista, mieleeni on jäänyt elävästi hänen sanomansa lause: ”Kuule Samppa, sokea näkee kauemmaksi kuin näkevä.” Siinä on meille kyllin paljon ajateltavaa.

Viime talvena olin sitten turistina vaimoni kanssa MM-kisoissa Seefeldissä katsomassa ja ihmettelemässä nykyistä suuntausta eli hiihtoluistelua, joka on kyllä nopea etenemistapa, mutta erittäin epäesteettinen näky, etenkin naishiittäjillä.

Kun Suomen joukkueen johto näki minut siellä, pysyivät he auttamaan ja niin olin muutaman päivän avustamassa epävirallisesti. Kävimme vaimoni kanssa myös Seefeldin paikallisessa iltakirkossa, joka oli hyvin kylmä ja jumalanpalvelus poikkesi mielestäni paljon meidän kirkkotavoista. Niinkuin aikaisemmin mainitsin kirkkoherra Alaja oli jälleen mukana, järjesti Suomen joukkueelle niin aktiiveille kuin turisteille jumalanpalveluksen luterilaisella ohjelmalla kirkon sivulla olevassa kappelissa, jossa saarnan piti kirkkoherra Alaja ja veisattiin tuttuja virsiä. Kappeli täyttyi lähes kokonaan ja tunnelma oli perin kotoinen.

En malta olla tässä puuttumatta aiheeseeni läheisesti liittyvään, erityisesti hiihtoväkeä närkästyttävään, Tasavallan presidentin taannoiseen lausuntoon isänmaallisuudesta. Olen ollut yli kymmenen

vuoden ajan näkemässä, kuulemassa ja kokemassa paikan päällä eri maissa Olympia ja MM-hiihtäjiämme Maamme laulun ja Siniristilipun voittoseremonioita. Näissä tilaisuuksissa isänmaallisuuden tunne on hyvin voimakas. Olen suuresti ihmetellyt nykyisen presidenttimme moitiskelua isänmaallisuuden kiihkoilusta näissä palkintojenjakotilaisuuksissa.

JÄLJET HÄIPYY — MUISTOT SÄILYY.

Samppa Viskari

★★★★★★★★★★★★★★★★

Sakkolan Lapinlahden pojan pakinoilla

Etelä-Pohjanmaan ja Hämeen rajamailla suorittaessani Karjala-seurojen kulttuuriaineiston keräystä, jouduin melko yllättäen Sakkolan Lapinlahdesta Virroille muuttaneen Johannes Ukkosen kotiin. — Tapaus oli harvinainen, sillä näillä maisemilla jo yli neljäkymmenen karjalaseurayhteisöihin suuntautuneen matkani aikana olen tavannut ainoastaan pari kolme Sakkolasta kotoisin olevaa henkilöä. — Eräs heistä on Elsa Kiiski nyk. Haapsaari Riiskasta, nykyisin Nurmossa.

Jussi Ukkosen luona vieraillessa puheenaiheita ei tarvinnut hakea. Ne löytyivät itsestään monenlaisista elämänvaiheista, joita tämä Lapinlahden poika oli kokenut. — Jussi lähti jo nuorena syntymäkylästään. Suoritettuaan asevelvollisuuden Konevitsassa ja Valamossa, hän kaivoi oja Suursuolla Lapinlahden ja Riiskan välillä jonkin aikaa. Siellä ojatyömaalla 6 metriä leveän ojan varrella kypsyi päätös kantaaliupseeriksi lähdöstä Valamoon.

Sinne häntä oli pyytänyt upseeri Korvenheimo asevelvollisuusajan.

Valamossa kanta-aliupseerina kului aikaa kymmenisen vuotta, eli talvisotaan asti. Sotilasarvoltaan Jussi Ukkonen on ylivääpeli.

Talvi- ja jatkosodan maanpuolustustehtävistä selvittyään Jussi Ukkonen muutti Virroille, josta isä-Matti oli ostanut niinsanotun kylmän tilan. Virtain Äijännevalle olavalla tilalla oli peltoa 92 aaria. Peltoa raivattiin kaikkiaan 13 hehtaariin asti.

Jussin vanhemmat, Matti ja Helena, ovat jo kuolleet. Myös Liisavaimo on saanut kutsun pois tästä ajasta. Yhdestätoista lapsesta kotoon asuu vielä Matti-poika, joka toimii Virtain Karjala-seuran sihteerinä.

Ukkosen lapsista osa on ulkomailla muunmuassa Saksassa ja Ruotsissa. — Sakkolalaisia ei näillä seuduilla ole usein vieraaksi eksynyt. Aleks Naskali oli aikoinaan Jussin kanssa metsätoissa Virroilla elinaikanaan.

Seurattessani Jussi Ukkosen myhäilevän rauhallista, sisäistä iloa ja sopusointua säteilevää olemusta, tulevat mieleen A Aavan runosäkeet: ”Ei moiti kovuutta kohtalon, vaan muistoja vaalii ja tyyni on.”

Viipyessämme Ukkosen vieraan-

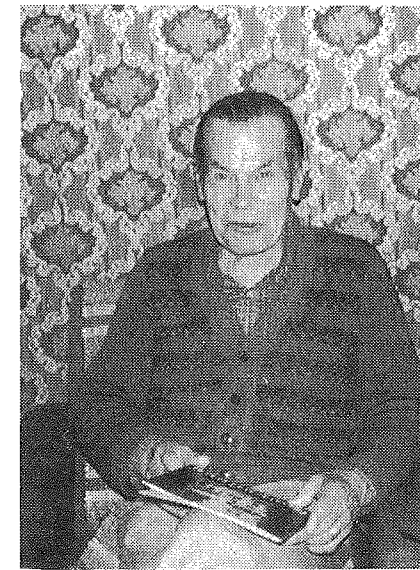
varaisessa kodissa, huomioni kiinnittyi kirjahyllyn runsaaseen kirjavalikoimaan ja erikoisesti Suvannon Seudun kirjoiksi sidottuihin 16 vuosikertaan. Ne olivat ulkoasultaan edustavat ja arvokkaat kirjahyllyssä ja päätin itsekkin sidottaa Suvannon Seutuja kirjaksi.

Monitaitoisena miehenä Jussi oli suorittanut sidontatyön itse. Tosin hänen pojallaankin on kirjapaino.

Kätevyyden osoituksena saimme kotiinviemisiksi Jussin valmistamat kinnasneulakintaat.

Vierailumme Johannes Ukkosella venyi pidemmäksi, kuin oli tarkoitettu. Paikallaolleiden Virtain Karjala-seuran johtohenkilöiden joukossa oli agrologi Olavi Heinonen, joka oli jatkosodan aikana palvellut Sakkolan ja Metsäpirtin pitäjien alueilla. Hänen tehtävänä oli huolehtia paikallisille maanviljelijöille armeijan tavaratoimituksien maksusuorituksista. — Hän kertoi tapaamisistaan näillä matkoilla. — Mieleen jäi kertomus vieraanvaraisesta emännästä, joka pahoitteli kun ei ollut vieraalle muuta tarjottavaa kuin ”Kohvii ja lohivoileipää...”

Voimakkaan sakkolalaisen ja karjalaisen tunnelman kyllästämä ja värittämä yhdessäolo, Valamoaiheisen musiikin soidessa taustalla Ukkosen kodissa, varmisti taas ker-

Johannes Ukkonen kotiloissaan.

ran vaikutelmaa karjalaisuuden pitkäikäisyydestä, vaikka asuinpaikka on kaukana Karjalasta.

Elsa Tuokko

★★★★★★★★★★★★★★★★
SAKKOLAN KK.
NUORISOSEURAN

YLEINEN KOKOUS

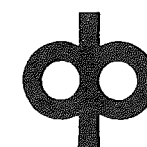
pidetään Pirkkalassa Risto Jääskeläisellä tammi-kuun 25. pnä 1986 klo 13.00. Esillä sääntöjen muutoksen vahvistaminen.

JOHTOKUNTA

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko
TAMPERE
Mäkipäänkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

Vas. Johannes Ukkonen, allekirjoittanut, Olavi Heinonen ja Virtain karjalaseuran pj. Onni Holttinen.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

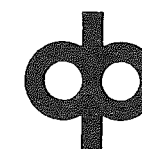
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

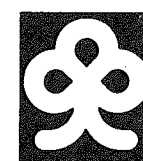
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ
OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1986 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Puro-
taa.

Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.